

Тема 2. Міжнародна олімпійська академія та Олімпійський музей

Мета: ознайомитися з історією створення Міжнародної олімпійської академії, її організаційною структурою та функціями; ознайомитися з історією, структурою та функціями Олімпійського музею.

План

1. Історія створення Міжнародної олімпійської академії.
2. Організаційна структура та функції Міжнародної олімпійської академії.
3. Олімпійський музей: історія, структура, функції.
4. Національні олімпійські академії.

Ключові терміни та поняття: *Міжнародна олімпійська академія, національна олімпійська академія, Олімпійський музей, центр олімпійської освіти, розвиток олімпійського руху, олімпізм.*

1. Історія створення Міжнародної олімпійської академії

Ідея створення навчального центру на території Стародавньої Олімпії нежить представнику Національного олімпійського комітету Греції, завідувачу кафедри фізичного виховання університету в м. Афіни, професору Іоанісу Хрисафісу, яку він офіційно висловив на Олімпійському конгресі, що проходив у 1926 році. Через рік, у 1927 році П'єр де Кубертен був запрошений в Олімпію урядом Греції на відкриття меморіальної стели, встановленої на честь відродження Олімпійських ігор. Під час свого перебування в Греції Кубертен разом із Хрисафісом обговорювали проблему створення центру олімпійської освіти та тенденції його розвитку. Кубертен був переконаний, що реалізація освітніх цілей є одним з основних завдань сучасного олімпійського руху. «Я не маю можливості завершити все, що задумав. Проте я вірю, що саме центр олімпійської освіти буде сприяти збереженню і подальшій реалізації на практиці моїх ідей більш, ніж будь-хто інший» – писав П'єр.

Заснувати центр олімпійської освіти було вирішено на території стародавнього гімнасію, де і були закладені основи спортивної освіти та зароджені організовані класичні ігри. Проте після смерті Хрисафіса (1930 р.) і Кубертена (1937 р.) робота над створенням центру призупинилася.

Через рік після смерті Кубертена, згідно з його волею, серце П'єра було поміщене у центр меморіальної стели, встановленої в Стародавній Олімпії. Саме це і сприяло виникненню ідеї заснування центру Олімпійських ігор у Стародавній Олімпії.

Реалізацію ідеї з розвитку олімпійського руху й освіти продовжили Іоаніс Кецеас, вихованець Національного клубу гімнастики, учень Хрисафіса і Генеральний секретар НОК Греції, а також професор Карл Дієм (Німеччина), близький друг і соратник Кубертена з питань впровадження ідей олімпізму в життя. Дієм і Кецеас не тільки об'єднали свої зусилля в

роботі над створенням олімпійського центру освіти, а й реалізували ідею церемонії запалювання олімпійського вогню на Іграх XI Олімпіади (1936 р.). Олімпійський вогонь був доставлений до Берліна з Олімпії. У 1938 році ними був розроблений і поданий до НОК Греції проєкт створення Міжнародної олімпійської академії (МОА).

Того ж року проєкт був схвалений НОК Греції і положення про створення і функціонування МОА було внесено до Статуту Комітету як одна з основних цілей діяльності останнього. Вже на 38-й сесії МОК у Каїрі його члени були проінформовані НОК Греції про прийняте рішення із заснування олімпійської академії в Греції. Через рік, на 39-й сесії МОК у Лондоні, було прийнято рішення про заснування даного центру як основи реалізації олімпійських ідеалів за допомогою освіти.

Однак початок другої світової війни не дозволив здійснитися намірам. Наступні роки показали, що попри всі складності Кецеас і Дієм не відмовилися від своїх ідей. І вже в червні 1947 року на 41-й сесії МОК у Стокгольмі вони представили детальну програму створення МОА. Після вивчення запропонованого документу МОК у квітні 1949 року на 44-й сесії в Римі одностайно прийняв рішення про заснування МОА під егідою МОК, а всю організаційну роботу доручив НОК Греції. Урочисте відкриття Міжнародної олімпійської академії відбулося 14 червня 1961 року на першій її сесії, приурочено до відкриття відновленого стародавнього стадіону в Олімпії.

Проведення першої сесії МОА очолили К. Палеологос, завідувач кафедри фізичного виховання університету в м. Афіни і німецький професор К. Лоц. Згодом професор К. Палеологос за великий внесок у розвиток Академії був визнаний гідним звання її почесного президента. За розробку програми діяльності Академії на три десятиліття К. Палеологос разом з О. Сзимікзеком, деканом МОА у 1962-1982 рр., були нагороджені золотою медаллю Академії. Багато для розвитку МОА, і перш за все в царині наукових досліджень, зробив Н. Ніссіотіс, президент Академії у 1976-1986 рр., професор філософії релігії.

У період з 1961 по 1969 рр. робота Міжнародної олімпійської академії обмежувалася проведенням щорічних сесій, а також Міжнародних сесій для молодих представників НОК. Починаючи з 1970 року, обсяг роботи МОА та її роль у системі олімпійської освіти суттєво розширилися. Сьогодні Міжнародна олімпійська академія щорічно проводить понад 40 важливих заходів у Стародавній Олімпії.

Із роками постійно вдосконалювалася і матеріально-технічна база Академії. Так, якщо в 1966 році сесії МОА проводилися просто неба, а їхні учасники жили в наметах, то вже в 1967 році було побудовано першу будівлю закладу. У наступні роки на території МОА з'явилися нові спортивні споруди та інші будівлі, а в 1994 році було завершено новий конференц-центр, що відповідає всім вимогам сучасності.

За великий внесок у реалізацію гуманістичних ідей Олімпізму, розвиток олімпійського руху Міжнародна олімпійська академія була визнана

гідною нагороди Бонакоса в 1961 і 1970 рр., а також нагороджена Олімпійським кубком у 1981 році.

Хронологія створення та розвитку Міжнародної олімпійської

академії

<i>Роки</i>	<i>Події</i>
1938	<ul style="list-style-type: none">• І. Кецеас, К. Дієм розробили проєкт створення МОА;• проєкт створення МОА прийнятий НОК Греції;• НОК Греції поінформував членів МОК на його 38-й сесії у Каїрі про рішення щодо заснування Академії.
1939	Ухвалено рішення щодо створення МОА на 39-й сесії МОК у Лондоні.
1947	І. Кецеас, К. Дієм представили детальну програму зі створення Академії на 41-й сесії МОК у Стокгольмі.
1949	МОК на 44-й сесії в Римі одностайно ухвалив рішення про заснування МОА під егідою МОК.
1961	<ul style="list-style-type: none">Офіційне відкриття МОА;• перша щорічна Міжнародна сесія для молодих представників НОК;• МОА була визнана гідною нагороди Бонакоса.
1967	<ul style="list-style-type: none">Збудовано першу будівлю Академії;• МОК створив спеціальні комісії для регулювання відносин між МОА і МОК, Олімпійською солідарністю та олімпійським рухом взагалі.
1970	<ul style="list-style-type: none">МОА одержала другу нагороду Бонакоса;• збільшення обсягів роботи МОА та зростання її ролі в системі олімпійської освіти;• проведення сесій МОА, присвячених усім аспектам олімпійського руху.
1981	МОА нагороджена Олімпійським кубком, заснованим П'єром де Кубертеном.
1994	На території МОА в Стародавній Олімпії з'являються конференц-центр, бібліотека та будівля адміністрації закладу.
1996	Проведення урочистих заходів, присвячених 100-річчю сучасного олімпійського руху.
2001	Проведення сесій МОА, присвячених актуальним проблемам олімпійського руху та обранню восьмого президента МОК Жака Рогге.

2. Організаційна структура та функції Міжнародної олімпійської академії

Міжнародна олімпійська академія (МОА) – мультикультурний міжгалузевий центр, діяльність якого спрямована на вивчення, розвиток і реалізацію ідей олімпізму.

У своєму виступі з нагоди 25-річчя Академії в 1986 р. сьомий

президент МОК Хуан Антоніо Самаранч охарактеризував МОА як «символ єдності та дружби серед людей і континентів, ланку, що з'єднує минуле з дійсністю, традицію із сучасністю, Стародавню Грецію з ХХ сторіччям».

Основна мета діяльності Міжнародної олімпійської академії, закріплена в п. 2 Статуту, полягає у створенні міжнародного культурного центру для збереження та поширення олімпійського духу, вивчення і реалізації суспільних і виховних принципів Ігор, наукової консолідації навколо олімпійської ідеї відповідно до принципів, висунутих стародавніми греками, і відродження сучасного олімпійського руху з ініціативи барона П'єра де Кубертена.

Для досягнення поставленої мети МОА у своїй діяльності реалізує такі завдання:

- ❖ функціонувати як міжнародний академічний центр олімпійської освіти і досліджень;
- ❖ діяти як міжнародний форум вільного вираження та обміну ідеями серед членів олімпійської сім'ї, вчених, спортсменів, спортивних керівників, педагогів, людей мистецтва, а також молоді світу;
- ❖ об'єднувати людей усього світу на засадах дружби і співробітництва;
- ❖ застосовувати отримані знання і досвід для реалізації ідей олімпізму в різних країнах світу;
- ❖ зберігати й поширювати ідеї та принципи олімпійського руху у світі;
- ❖ співпрацювати й підтримувати національні олімпійські академії та інші інститути, основою діяльності яких є олімпійська освіта;
- ❖ проводити подальші дослідження у сфері олімпізму, а також сприяти зростанню ролі останнього в розвитку сучасного суспільства.

Керівництво МОА здійснює виконавчий комітет, який очолює президент. Члени виконкому МОА обираються НОК Греції на чотирирічний період.

До складу виконкому входять:

- ❖ президент (Н. Філаретос);
- ❖ перший віце-президент (Дж. Моїссідіс);
- ❖ другий віце-президент (С. Занніас);
- ❖ почесний довічний президент (Х.А. Самаранч);
- ❖ почесний віце-президент (Н. Іалойріс);
- ❖ декан (К. Георгіадіс);
- ❖ член МОК у Греції, президент НОК Греції (Х. Ніколаоу);
- ❖ Генеральний секретар НОК Греції (Д. Діатессопоулос);
- ❖ член НОК Греції (Дж. Ієролімбос);
- ❖ президент Асоціації спортивних журналістів Греції (І. Теодоракопоулос);
- ❖ член виконкому (Є. Кіріазіс);
- ❖ консультант із культури (П. Гравалос).

Відповідно до Статуту МОА до складу виконкому можуть входити

члени МОК у Греції, не більше чотирьох членів НОК Греції, а також максимум три представники, які беруть активну участь у розвитку олімпійського руху.

Діяльність МОА контролюється НОК Греції, а також здійснюється під егідою МОК. Для взаємозв'язку і взаємодії МОА з МОК, Олімпійською солідарністю та олімпійським рухом взагалі в 1967 році МОК була створена спеціальна комісія – комісія МОК з Міжнародної олімпійської академії та олімпійської освіти. Члени комісії обираються Генеральною асамблеєю МОК. Починаючи з 1980 року до складу комісії входять: один представник від національних олімпійських комітетів, один – від міжнародних спортивних федерацій, а також один – від комісії МОК. Сесії МОА проходять під головуванням президента і декана академії.

В основі діяльності міжнародної олімпійської академії лежить реалізація таких освітніх програм:

- ❖ Міжнародної сесії молодих представників;
- ❖ Міжнародного семінару післядипломної олімпійської освіти;
- ❖ об'єднаної Міжнародної сесії президентів національних олімпійських академій, членів і представників національних олімпійських комітетів і міжнародних федерацій;
- ❖ об'єднаної Міжнародної сесії педагогів і представників закладів вищої освіти та інших інститутів із фізичного виховання;
- ❖ спеціальних сесій для представників установ і організацій, діяльність яких пов'язана з олімпійським рухом: національні олімпійські комітети, національні олімпійські академії, міжнародні спортивні федерації, товариства спортивної медицини, асоціації тренерів, суддів і спортивних керівників;
- ❖ спеціальних сесій для інститутів, які непрямо стосуються олімпізму, але націлені на поширення олімпійських ідей;
- ❖ освітніх програм для освітніх закладів різного рівня (університетів, коледжів, шкіл, спортивних клубів);
- ❖ візитів фахівців, дослідження яких присвячені розвитку олімпійського руху;
- ❖ конференцій зі спортивної науки.

Офіційними мовами в МОА є: англійська, французька та грецька. Для участі в різноманітних освітніх програмах Академії представники, які прибули, повинні вільно володіти однією з офіційних мов.

Усі сесії МОА проводяться на території Стародавньої Олімпії, а їхні учасники розміщуються в готелях Академії.

Міжнародна олімпійська академія проводить активну роботу зі створення національних олімпійських академій у країнах-членах МОК і налагодження тісних зав'язків із цими академіями. На сьогодні діє вже близько 60 національних академій.

МОА координує діяльність національних олімпійських академій (НОА) за допомогою реалізації національних програм олімпійської освіти.

Олімпійські програми спрямовані на стимулювання молоді до вивчення

іноземних мов і культурних традицій інших націй, а також привертання уваги громадськості до світових проблем екології, економіки, здоров'я й освіти. Вказані програми також сприяють залученню молоді до занять спортом і позитивно впливають на функціонування та розвиток системи освіти в різних країнах.

Для реалізації олімпійських програм освіти національні олімпійські академії співпрацюють із різними організаціями: МОА, національними федераціями з видів спорту, освітніми закладами всіх рівнів, місцевими органами влади, а також з організаційним комітетом Олімпійських ігор, у разі проведення їх у країні.

Саме практична реалізація ідей олімпійської освіти, а не тільки її теоретична спрямованість, є основною метою діяльності НОА.

Міжнародна олімпійська академія розміщується в чудовому приміщенні площею в декілька сотень ярдів, розташованому в Стародавній Олімпії. Територія МОА становить понад 225 акрів гарної зеленої пагористої сільської місцевості, на якій розташовані всі необхідні, але дуже елегантні споруди Академії. Одноповерхові будинки для гостей можуть розмістити 250 відвідувачів в одномісних, двомісних номерах і кімнатах на 4-8 осіб. Тут також розташований ресторан, адміністративний будинок і лекційний зал на 200 осіб, а його технічне устаткування забезпечує синхронний переклад чотирма іноземними мовами. Новий конференц-центр, зведений у 1994 році, являє собою 3-поверховий будинок загальною площею 1 тис. 800 м², оснащений сучасним устаткуванням.

У будинку конференц-центру розташовані:

- ❖ амфітеатр на 450 осіб, із синхронним перекладом вісьмома мовами світу, а також повним аудіо- та відео-оснащенням;
- ❖ дві зали засідань на 50 осіб, із синхронним перекладом чотирма мовами світу;
- ❖ адміністративне крило;
- ❖ бібліотека / читальний зал площею 350 м²;
- ❖ кафетерій і фойє;
- ❖ допоміжні приміщення.

Спортивні заходи є основною складовою частиною сесій МОА і проводяться на спортивних спорудах Академії, серед яких:

- ❖ футбольне поле;
- ❖ плавальний басейн (25 м);
- ❖ бігова доріжка (250 м);
- ❖ 2 баскетбольних майданчики;
- ❖ 2 волейбольних майданчики;
- ❖ 2 тенісних корти.

На території МОА працює бібліотека, послугами якої відвідувачі можуть безкоштовно користуватися щодня з травня по вересень із 8.30 ранку до 20.00 вечора. Також є комп'ютерна версія бібліотеки, яка включає:

- ❖ зібрання: книг (15 тис. видань); часописів (250 найменувань);

відеозаписів (325); фільмів (110); аудіокасет (біля 100); комп'ютерних дисків (25); фотографій (близько 1000); олімпійських факелів (близько 20);

❖ спеціальні зібрання: бібліотеку Іоанніса Кецеаса; тези і дисертації зі спорту; офіційні повідомлення з Олімпійських ігор, спортивні протоколи, емблеми, а також список і пропозиції міст-кандидатів на проведення Олімпійських ігор.

3. Олімпійський музей: історія, структура, функції

Ідея створення музею, відповідно до документів, що зберігаються в архівах МОК, належить П'єру де Кубертену. Проте реалізувати її вдалося сьомому президенту МОК Хуану Антоніо Самаранчу тільки в 1993 році в Лозанні.

Будівництво музею, повний бюджет якого склав 118 млн. 120 тис. швейцарських франків, розпочалося 9 грудня 1988 року. Реалізація проєкту стала можлива завдяки допомозі спонсорів, які профінансували 84% від зазначеної суми. Їх уславлені імена висічені в музеї на стіні спонсорів, що складається з 103 гранітних плит. Це понад 50 великих корпорацій, різних організацій, фірм і приватних пожертвувань, серед яких: «Адідас», «Асікс», «Кока-Кола», «Даймлер Крайслер», «Хітачі», «Ай Бі Сі», «Кодак», «Міцубісі», «Мізуно», «Самсунг», «Сейко», «Тошиба», «Тойота», організаційні комітети Олімпійських ігор «Альбервіль-92», «Барселона-92», «Калгарі-88», «Сеул-88», Хуан Антоніо Самаранч та ін. 16% фінансових коштів забезпечив МОК.

Загальна площа Олімпійського музею складає 23 тис. м², на якій розташовані олімпійський парк і будинок музею. Олімпійський музей зведений з білого мармуру. Будинок займає площу 11 тис. м², а два поверхи з п'ятох знаходяться під землею. Оригінальний проєкт став результатом партнерства двох авторів, які є представниками різних культур, – Педро Раміреса Васкеса, члена НОК (Мексика) і Жан-П'єра Кахена (Швейцарія).

У музеї є постійні татимчасові експозиції, під які відведено три поверхи музею загальною площею 4 380 м².

Урочисте відкриття Олімпійського музею відбулося 23 червня 1993 року на честь 100-річчя сучасного олімпійського руху.

Олімпійський музей являє собою центр, у якому зібрана унікальна інформація, що дозволяє одержати повне уявлення про історію олімпійського руху, його сучасний стан, перспективи розвитку і роль у розвитку суспільства.

У музеї знаходяться аудіо-, фото-, кіно- і відеоархів, зберігається повна колекція автографів олімпійських медалістів, колекція факелів для олімпійського вогню, починаючи з Ігор 1936 року, є унікальні колекції монет, марок, олімпійських медалей, прапорів та іншої символіки. Значне місце в музеї відведено предметам образотворчого мистецтва, у числі яких картини, скульптури, фотографії, магнітні диски, платівки, відеокасети, одяг, спортінвентар, документи тощо.

Місія Олімпійського музею полягає у створенні у його відвідувачів

комплексного уявлення про олімпійський рух і сприйняття олімпізму не тільки як спортивного змагання, а як життєвої філософії, що має глибокі історичні корені.

Олімпійський музей є місцем зустрічі людей, зацікавлених у розвитку спорту, олімпійського руху, а також місцем проведення міжнародних конференцій, симпозіумів, концертів та інших масових заходів.

За час функціонування музею, починаючи з 1993 року, кількість відвідувачів склала 1 млн. 657 тис. 973 особи. Гостями музею є відвідувачі зі всіх регіонів світу (рис. 7). Однак найбільшою популярністю музей користується у Швейцарії та інших країнах Європи.

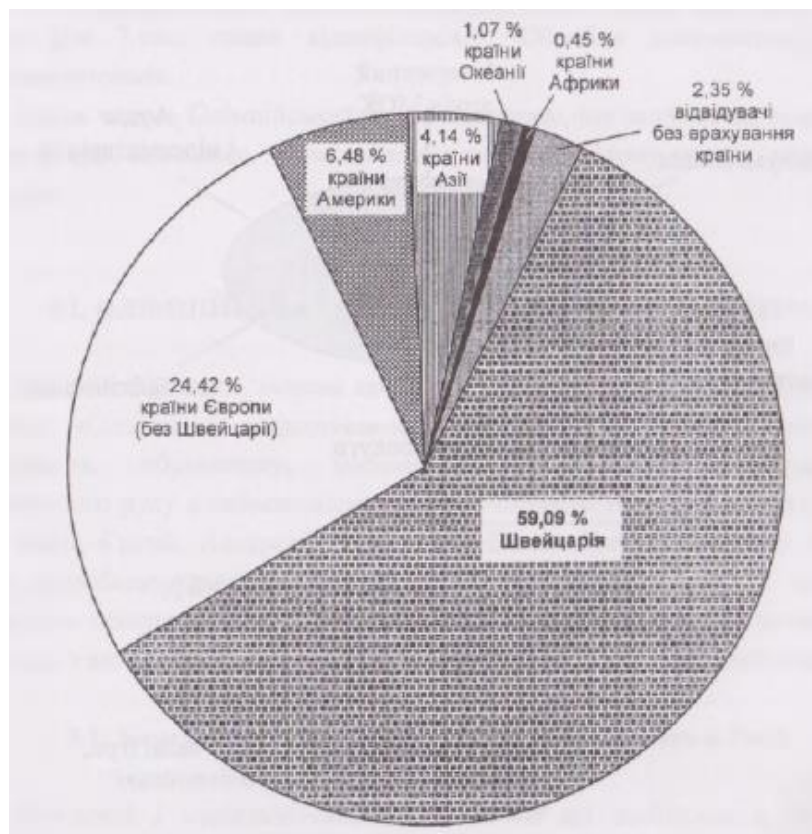

Рисунок 7 – Співвідношення відвідувачів Олімпійського музею за різними регіонами світу

Музей приймає своїх відвідувачів протягом усього року. Організовані тури проводяться різними мовами за спеціальними програмами, серед яких:

- ❖ індивідуальні;
- ❖ групові;
- ❖ для школярів і студентів;
- ❖ для людей з особливими потребами.

Олімпійський музей також має свій інтернет-сайт, на якому всі охочі можуть ознайомитися з інформацією про унікальний центр олімпізму.

На першому поверсі будинку музею знаходиться Центр

олімпійської освіти і досліджень, створений МОК.

Основною метою Центру є вивчення історії, особливостей функціонування і перспектив розвитку олімпійського руху й Олімпійських ігор; проведення подальших досліджень у даній галузі та їх координація, а також поширення інформації про олімпізм через різноманітні освітні програми та публікацію наявних даних.

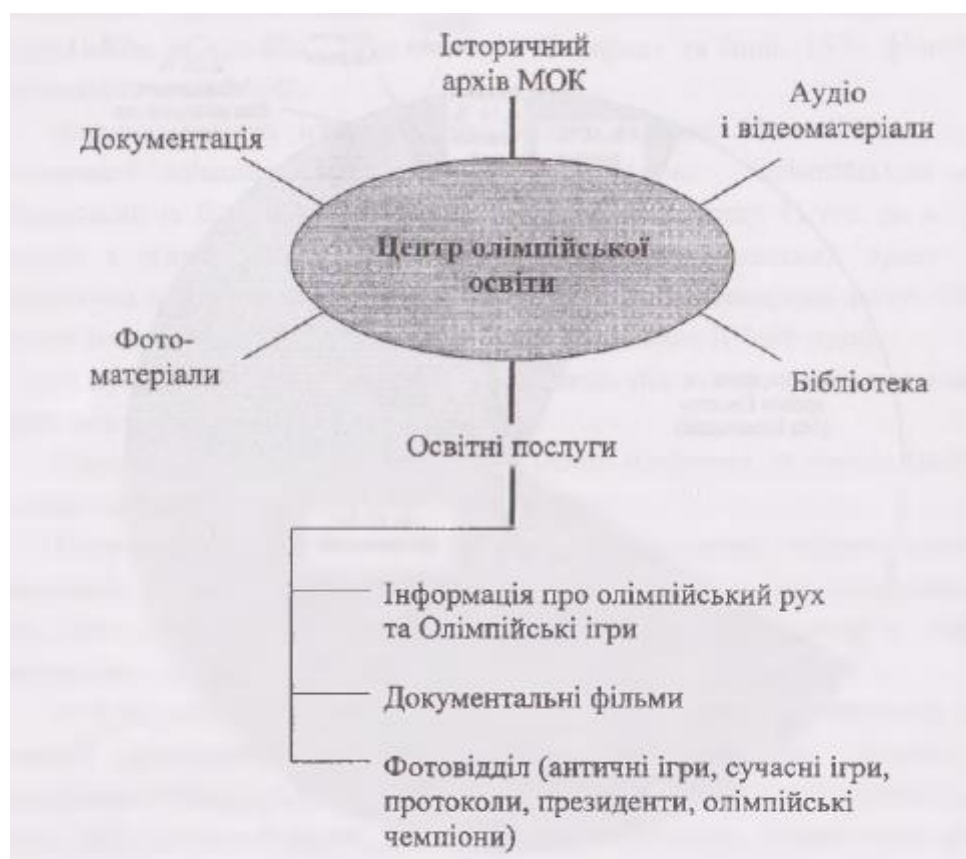

Рисунок 8 – Структура центру олімпійської освіти

У Центрі розміщені публічна бібліотека, відділ архівів і публікацій, відділи аудіовізуальних і фотодокументів. У бібліотеці понад 17 тис. книг, 250 періодичних видань, що присвячені олімпійському руху, МОК, Олімпійським іграм та їхнім програмам, а також соціальним, науковим, правовим, медичним, артистичним та іншим аспектам спорту. Тут також представлені унікальні роботи П'єра де Кубертена.

Каталог бібліотеки комп'ютеризований, що не тільки допомагає в роботі відвідувачам музею, але і дозволяє ознайомитися з олімпійським зібранням бібліотеки 2 млн. користувачів понад 100 університетів, окружних і спеціальних бібліотек Швейцарії для франкомовного населення, а також доступно користувачам інтернету.

Історична секція архіву олімпійського руху містить унікальні архіви

МОК, включаючи тисячі документів, кореспонденцію Кубертена та інших президентів МОК, понад 200 тис. фотографій, сотні архівних фільмів, понад 7 тис. годин відеофільмів. Обробка документації повністю комп'ютеризована.

Олімпійський музей є центром, що надає конкретної форми реалізації ідей олімпізму, поєднує в єдине ціле спорт, мистецтво й культуру.

4. Національні олімпійські академії

П'єр де Кубертен неодноразово підкреслював у своїх виступах і публікаціях необхідність створення центрів, які б опікувалися олімпійською освітою.

Так, наприклад, він наголошував, що молоді люди у будь-якій країні не можуть бути зацікавленими в реалізації принципів олімпізму, оскільки національні олімпійські комітети не надають достатньої кількості інформації для системи освіти у школах і закладах вищої освіти. Саме тому кожний НОК у кожній країні має потребу в національній олімпійській академії.

Починаючи з 1960-х років у багатьох країнах Європи здійснювалися спроби створення структур, покликаних займатися олімпійською освітою.

Перша національна олімпійська академія була заснована в 1968 році в Іспанії. Проте основний їх розвиток відбувся лише у другій половині 70-х років ХХ ст., коли під егідою НОК почали функціонувати олімпійські академії США (1976 р.), Кореї (1977 р.), Тайваню (1977 р.), Єгипту (1978 р.), Японії (1978 р.). У 1983 р. відбулася зустріч представників НОА з комісією МОК з Міжнародної олімпійської академії та олімпійської освіти в Лозанні, які вітали створення нових національних олімпійських академії. У 1984 році за підписом сьомого президента МОК Хуана Антоніо Самаранча було розіслано до НОК усіх країн циркуляри з рекомендацією створення при НОК своїх НОА. На 1 січня 1989 р. вже діяло 45 НОА на всіх континентах. За період 1978-1988 рр. кількість НОА збільшилася у сім разів, це був період найактивнішого їх створення. Нині діють уже 137 національних олімпійських академії (рис. 9).

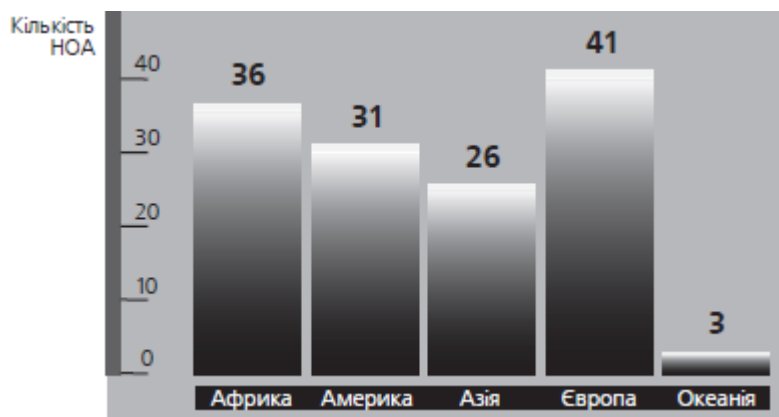

Рисунок 9 – Дислокація національних олімпійських академії на континентах

Практична реалізація ідей і філософії олімпізму є основною метою діяльності національних олімпійських академії.

? Питання для самоконтролю

1. Кому належить ідея створення навчального центру на території Стародавньої Олімпії?

2. У чому полягає основна мета діяльності Міжнародної олімпійської академії (МОА)?
3. Які завдання реалізує Міжнародна олімпійська академія для досягнення поставленої мети у своїй діяльності?
4. Які освітні програми реалізує Міжнародна олімпійська академія?
5. Кому належить ідея створення Олімпійського музею?
6. У чому полягає місія Олімпійського музею?
7. Сформулюйте основну мету діяльності національних олімпійських академій.

Тести

1. У якому році І. Кецеас, К. Дієм розробили проєкт створення МОА?
А) 1938;
Б) 1949;
В) 1961.
2. У якому році відбулося офіційне відкриття МОА?
А) 1938;
Б) 1949;
В) 1961.
3. У якому році МОА нагороджена Олімпійським кубком, заснованим П'єром де Кубертеном?
А) 1967;
Б) 1970;
В) 1981.
4. Офіційними мовами в МОА є:
А) англійська, французька та грецька;
Б) англійська, французька й іспанська;
В) англійська, німецька та грецька.
5. Укажіть рік і місце заснування першої національної олімпійської академії:
А) у 1968 р. в Іспанії;
Б) у 1969 р. у Греції;
В) у 1970 р. у США.
6. Хто з президентів МОК реалізував програму створення нині діючого Олімпійського музею?
А) Ейвері Брендедж;
Б) Жак Рогге;
В) Хуан Антоніо Самаранч;
Г) Майкл Моріс Кілланін.